

dolium, atque malinum (§ 15.) dicta f. Curatorum
37. utf. in delictis ff. de min., f. fore 108. ff.
de reg. jur. 17. Senatus in Cod. f. N. tit. 35.
num. 3. Nam si a nequitate parit, ac malignitate
 crimen profectum sit, si fuit peccatum animo co-
 duto, ac tranquillo, nihil nehercule debet haberi
 suspitionis, sicuti dicitur legum §. 9. §. nunc videtur
 dum N. ff. de min. f. 1. a. f. N. in principibus
 Cod. et minor sanctorum dicitur. Senatus in
Cod. f. N. tit. 35. num. 3. in principibus: si inno-
centia foret multo dignius, ubi licet ad argua-
da; quanto enim tunc peior eo quod in pecca-
rum non metuendum, ab isto, qui iam in ipso
adhibentur parant ad malitiam carni quam
id est sic tandem attingere gratias provocata?

§ 30.

De Senibus

Senesque impotens corporis, robustus concilium,
 concilia (optime Jullij), ac auctoritas, et ratione
 sua non modo non orbari, sed statim augeri, senesque
 soleb, quos neis affectus in caritate non eorum con-
 silium, majorum nostri appellabant senatum de
 senectute cap. 1.º, num de officij lib. 1.º cap. 11.º

in principibus. Quo ipse magis valens sanus calli-
 brate, ac sunt potantibus soli ad delinquendum.
 Existent quidem laud in suo sanus deliri, ac ad
 infirmitatem saltem nil discrepanat: ac hoc vi-
 sium esse facile arguit in senectutem, non ta-
 men officij ac gratij solus, quia non est sanum
 omnium. Itaque magis viti parient ad vitium
 consequentem, qui ac de illa insanit, quod profici-
 scitur ab alio corpore viti, morboque.

§ 31.

De furiosis, ceterisque demantibus.

Demantem hic illum voco, qui est pennis in-
 pos nationis; quo eadem sanis demant dicitur in
 §. 7.º §. curator 1.º ff. de curatoribus furiosis, 2.
 in f. tam demantibus 118.º Cod. de episcopali aucti-
 entia f. si furiosi 115.º Cod. de nupt. In sa-
 lium demantem nomen ita solet derivari, ut
 alii sint pacati, ac quieti, alii agnam quodam
 volubri rabie, quos ibi nomine peculiariter, ac pro-
 prio nuanciant furiosos Utriusque insinuationem
tit. de curatoribus §. 1.º. Observatur fuit, bene
him eam, quam comitatur quos, naturaliter

plurimque ope, ac perpetuam; et quod non ad
modo invenit in furore: neque enim adeo rari
furiosi, qui aut raro redeant ad sanitatem, aut ita
idem illustretur quibusdam rationibus acceptis, quae
furor intervalle, inducitur, intermissiones vocantur in
libris juris. Blond. 14. v. 1. si vero ff. de officis
procuratorum, ff. si adhibita cum bove 11. 1. 8. si maritus
7. ff. de sol. matrim., ff. cum aliter 6. 1. 1. ff. de
curat. tutorum. Vinnius institutum loco citato.

Alio genus omne demensium abesse a delin-
quendo, quoniam omnes abest a cognitione boni,
atque mali pariter ut bruta animalia. Sed
etiam 5. 1. 8. et ibi 10. ff. ad legem Aquilam. Non
est eadem res in stultis, insipientibus, fatuis, et
quibuscumque tandem indicari alii solent aliter
nominibus, qui tametsi morantur modo non perpe-
ta integra, habent tamen consilium, ut insipient
ad mendum officium, et vitae cultum communis
Cicero Tullianorum officiorum lib. 3. prima.
bitur in dicitur agere, ac propter eam infirmi-
tatem debeat, et quatenus leniri pigra: non
quam tamen abest proventus impuniti, qui
non proventus carcerum criminibus intelligenda

Antonij Mathaei de criminibus prodigiosiorum
cap. 1. 1. 1. de fide.

Demensium autem illa genera, quae prohibet
hominem in delinquendis ope, necesse est imoro-
scat per ea argumenta, et probationes, quae valent
facere fidem. Naturalis enim hominum ratio
non est insana, est ratio, et intelligens; et
propterea nemo non sperat, deliquisse se
in amensium, et furor, si valeret a furor sola
removere supplicium. Ex contrario si furor, insa-
nia explorata sit ante crimen, consuetudo simili-
modo in crimine non desit: tunc enim rati-
onem et res nova, quae cetero nunquam credenda,
nisi probetur, et multo minus credenda est ad
inducendam minorem criminis, atque propterea
Antonij Mathaei de criminibus prodigiosiorum
cap. 1. 1. 1. 1.

Cetero quando patet ope peccatum in al-
quo et intervalle, ut agitur, lucidus (hoc addeon
S. 31. v. 1. in fine), anteriora est peccatum
demensium tempore laud obest labem soluti
vocique ab illo abest, qui sui compos, dum

admissio, erat l. 14. §. de officio p[ro]curatoris. Utrumque autem de arbitrio iuxta auctoritatem iudicarij, pariter erit censere, flagitium fuisse patrum ab irano, Comey variorum resolutionum lib. 5. §. Anthonij Mathew de criminibus prodigemonorum cap. 1. §. 6. infra; satisfecit ~~ne~~ aboleri nocentem, quam innocentem condemnari l. 5. §. de p[ro]curatoribus. Accedit, quod incerti delicti cum p[ro]p[ri]a causa episcopi non debeat, plane incertum, utrum deliquerit, cuius incertum, utrum una mens fuerit.

De eo, qui deliquit intelligit, partemque indit in demeritum, quoniam puniri nec re debeat. Plerique placuit non debere, quibus apertior. Nam si ille deliquit, illud, sicut ait Jurisconsultus, ex illis facti infelicibus l. Symplicij §. 1. §. de ad legem Cor. velian de s[er]vitiis.

Neque vera injuriam p[ro]gram de senectute iuri, qui neque ipse potest purgare se, neque in eam satis videbitur aditus opera procuratorum, qui multa populo ignorare, quae ratio fuerat utilis propositum ad accusationem. At si sola recepta s[er]vati. S[ed] omne p[ro]gram, rumm injura censeri debet p[ro]p[ri]a demeritis, quae nec

demeritum ostendit. Amorem suum, nec ad necessitate operis ad exempli vim, quippe cum nominem invitans ad crimen valeat imponere eo, ad quam paravitur per unam hanc lucrasitriam nam vnam furoris, demeritisque, Antonij Mathew de criminibus prodigemonorum cap. 1. §. 7.

Itaque eadem, ut patet, efficiunt, ne p[ro]p[ri]a p[ro]gram ulla (neque ordinaria, eoque reorior) pro exigente p[ro]gram ulla (neque pro minus gravibus) sumi debeat in illo modo, ac ego amensy tamque, Antonij Mathew de criminibus cap. 1. §. 8.

At si intelligit verum factum, qui potest delictum fuisse operis, non eandem p[ro]gram civitatum p[ro]gram facinorosus paparasi Arg. de leg. §. de off. p[ro]curatoris. Nam si eorum l. 4. vers. si vero §. de officio p[ro]curatoris. Nam si eorum est, hominem unum invidiosus, dum deliquit de off. p[ro]curatoris, obligationem lucry p[ro]gram, eorum ut isdem, obligationem manere, quoad satis si fuerit factum. Nominem autem, quae ad illi, p[ro]gram suspendendi p[ro]gram furorum, qui imperavit, evanescunt ille qui sem furora depulso. Quippe rumm in memoriam nec bene potest ipse proponere, si quis habet ad purgandum se: et si nihil habeat, p[ro]gram

de adq. pfecte, obvineque ea comparatio et
 am in criminibus. Quandoquidem nec accurari
 per se somnus potest, cum sit res naturalis l. si
servus l. 7^a § l. fornicarius q. 1. ff. ad legem Aquil.
liam, nec reprehendum quodvis factum per
 somnum est, quonian factum a nihil intelligi-
 to. Nihilominus ubi mulier dormiens raptata
 nit, revoluta corpora, puellum cubantem ad lectu-
 sum, erit sane cur justissime arguat culpam
 illius, non pro eo, quod facta cepta somno, sed quia
 vigilans non prohibet id ipsum, neque curit, ut
 vel seorsum faceret ipsum, vel eadem in lecto
 eas circumdaret, et munitur ita, ne valeat op-
 priumi pendere sui dormientis corporis. Idem vero
 iudicium de virilibus, Antonius Mathaeus de cri-
minibus prolegomenorum cap. 1. § 33.

§ 34.

De Ebrietate.

Ebrii illi, qui propter vinum mentis ab-
 rantur. Nam ebrietas, quae sit sine culpa, quae
 minimum non proficiatur ab intemperantia.
 Nam si libit bibendi pervenit usque eo, ut
 sit ebrietas usque in convectibus, considero

ita unius nomine abrietatis, quemadmodum et
 ebriorum illi, qui sunt in eo. Ebrietas, quae de-
 liquit in abrietate, putabat Socraticus Myrtille-
 reus, plectendus pyna dyphi, una propter laedi-
 viam potandi, altera propter delirium: ingenio-
 sum sane magis, quam verum.

Etenim vel intemperantissimi, usque ad morem
 aberi non eo tamen sunt minus abrii, quam qui-
 cumque alii, non eo minus expertus rabidus, quia
 canere simul, et delinquere nemo potest (§ 11, 12,
 et 13.). Quae iura in his reprehenduntur, est vice
 debito ea immoderata cupiditas irini, quae prope-
 rit abrietatem. Erit spiritus culpa, itaque pyna ju-
 rissima: sed erit minor, quam in flagitio cogi-
 to, et delictato (Antonius G. § qui ca. 7. v. 1.
per vinum ff. de re milit., erique varia pro-
 verbo quidem culpa, et intemperantia nob.

Sed non foret proclarum, si ubique ara-
 rum occideret lex, quae puniat abrietatem, et-
 iam quae nulli crimini dedit causam. Ebri-
 ritas namque ipsa per se debet crimen videri,
 dum homines exquirit beatus, corrumpit valebi-
 drem, aperitque aditum alii formidat, cum
 privati, usque domesticis, cum publicis malis,
 quae commodissime impediuntur dicta in

Vasippa 4.